

Tekst bij beeld of beeld bij tekst? (2)

Over dit onderwerp valt veel, zeer veel te zeggen. Het mijns inziens belangrijkste gaf ik vorige keer (VMM nr.10, 21.05.2010) al aan: monteer eerst het beeldverhaal en schrijf er dan een aanvullende tekst bij. Dat deze 'beeldcultuur' weinig tot niet leeft bij sommige makers van nieuws- en actualiteitenprogramma's schreef ik al: men leunt daar iets te veel op tekst.

Daarom, zoals beloofd, terug naar de koe. Ze komt voor in een knap gemaakte documentaire over homeopathie. Er is een goede balans gezocht én gevonden tussen tekst en beeld. De teksten volgen het beeld en zijn qua inhoud aanvullend. Maar niet alleen qua inhoud. Ook qua timing! Want waar plaats je de tekst ten opzichte van het beeld?

Laten we kijken naar deze korte scène. Nadat sommige tegenstanders van homeopathie de werking ervan toeschrijven aan het placebo effect stellen de documentairemakers er het volgende tegenover:

It (the placebo effect, red.) seems like a perfect explanation. Except that homeopathy appears to work when a placebo shouldn't: when the patient doesn't even know they're taking the medicine. All over the country animals are being treated with homeopathic medicines.

Men gebruikt voor deze lastige tekst een mooie sequentie van machines die buisjes vullen met pilletjes.

De scène geef ik visueel weer volgens een beproefde (hier gesimplificeerde) docu-scriptvorm: twee kolommen naast elkaar met tekst en beeld gescheiden. Door de plaatsing kun je zien welke woorden met welk beeld gaan corresponderen en vice versa

TEKST

(voice-over) *It seems like a perfect explanation.*

Except that homeopathy appears to work when a placebo shouldn't:

*when the patient doesn't even know they're taking the medicine.
All over the country.....*

BEELD

... animals are being treated with homeopathic medicines.

Dus bij het woord *animals* laten we de *animals* zien. Zo'n (verkeerde!) timing ontstaat vaak als er eerst een tekst wordt geschreven of ingesproken waarna er de juiste beelden bij worden gezocht en overheen gemonteerd.

Maar doe je het andersom, dan ontdek je wellicht onderstaande. Het begin is hetzelfde, maar dan:

BEELD

Dan een shot van meer koeien

Met deze timing (eerst de koe en pas na zo'n 5 seconden de tekst) mag de kijker zelf ontdekken wat deze koe hier, totaal onverwacht, ineens komt doen. En maar al te vaak raadt de kijker de reden; de koe is natuurlijk zo'n patiënt die niet door heeft dat zij een medicijn krijgt. Dus als zij vervolgens geneest waar blijft het placebo effect dan? Die tekst komt dus NA het beeld. Het beeld doet dus eerst zijn werk en het beeld is niet slechts een visualisering van het woord *animals*. Goeie timing!
gdegraaff@villamedia.nl

TEKST

When the patient doesn't even know they're taking the medicine.

Koe: 'booeeeeuh'

All over the country animals are being treated with homeopathic medicines.

ERT
DE GRAAFF
freelance docent beeldtaal

